

Utlåtande 2009:123 RVII (Dnr 334-275/2008)

Förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlän- da genom SFI och introduktionsprogrammet

Motion av Yvonne Ruwaida (mp) (2008:6)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2008:6) av Yvonne Ruwaida (mp) om Förhindrandet av strukturell
diskriminering av nyanlännda genom SFI och introduktionsprogrammet av-
slås.

Föredragande borgarrådet Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

I en motion (2008:6) framhåller Yvonne Ruwaida (mp) att Stockholms stads regler för introduktionsprogram och introduktionsersättning för nyanlännda innebär strukturell diskriminering av personer med utländsk bakgrund. Motiönären menar att de nya riktlinjerna för försörjningsstöd innebär starkare krav på stadsdelarna att få ut personer med försörjningsstöd i arbete, oavsett om de behärskar svenska eller inte. Direkt efter programmets 18 månader ska den nyanlännda alltså stå till arbetsmarknadens förfogande, oavsett till vilken nivå den studerande har nått i sina studier.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret framhåller att såväl i stadens budget som i de riktlinjer för försörjningsstöd som antagits av kommunfullmäktige är det tydligt fastlagt att arbetslinjen gäller i staden – vilket innebär att arbete och egenförsörjning är huvudmålet för alla som uppbär försörjningsstöd. Stadsledningskontoret anser att motionen ska avslås.

Utbildningsnämnden anser att motionen inte berör utbildningsnämndens ansvarsområde utan socialtjänstnämndens och stadsdelsnämndernas.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att de nyanlända flyktingarna ofta framhåller att de vill arbeta och bli självförsörjande så snabbt som möjligt.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att introduktionsprogrammet utformas så att alla som påbörjar SFI har rätt att med ersättning studera till och med nivå för det nationella provet under förutsättning att man sköter sina studier i rimlig takt. När man kan prata och skriva så man gör sig förstådd ska man söka arbete. Det finns möjlighet till kvällskurser. Det är inte självklart att försörjning ska ske genom bidrag under hela studietiden.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att högre krav kan ställas på SFI-utbildningen, så att fler når D-nivån under fastställd introduktionsperiod.

Mina synpunkter

När det gäller personer som har introduktionsersättning har staden ett mål i budget att andelen flyktingar som är självförsörjande efter introduktionsperioden ska öka. Arbetslinjen gäller alltså även under introduktionen. Detta ställer naturligtvis höga krav på utbildningen och jobbtorgen har fått i uppdrag att arbeta med alla flyktingar som kan stå till arbetsmarknadens förfogande. Syftet är att så många som möjligt så tidigt som möjligt ska komma ut på arbetsmarknaden. Det gäller oavsett språknivå och sfi-studier kan självklart ingå som en del av individens väg till arbete. I de fall ett heltidsarbete blir aktuellt går arbetet alltid i första hand och individen hänvisas till att läsa sfi utanför arbetstid.

Enskilda människor har mycket skiftande förutsättningar att uppnå den nivå i svenska som motsvarar nationella provet. En ovillkorlig rätt att med ersättning läsa sfi till den nivån innebär dels ett ekonomiskt åtagande för staden i form av ökade kostnader för försörjningsstöd. Dels att incitamenten för att

klara av studierna minskar vilket snarare kan fördröja den enskildes inträde på arbetsmarknaden.

Det finns forskning som visar att arbete i ett tidigt skede är en nyckelfaktor för etablering på den svenska arbetsmarknaden. Ett arbete är därför för många nyanlända den bästa vägen både till långsiktig självförsörjning och till ett utvecklat språk.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2008:6) om förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlända genom SFI och introduktionsprogrammet av Yvonne Ruwaida (mp)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Introduktionen för nyanlända flyktingar ska utgå från individuella förutsättningar och leda till en god integration i samhället. Ett arbete och att kunna försörja sig själv är en viktig del i detta. Vår uppfattning är dock att språket är en viktig förutsättning både för att kunna få ett kvalificerat arbete men också för att kunna ta del av samhället i övrigt. I många fall gynnas säkert introduktionen av att SFI- undervisningen får pågå längre än 18 månader och vi menar därför att det måste gå att göra undantag och ta hänsyn till varje individs förutsättningar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:6) av Yvonne Ruwaida (mp) om Förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlända genom SFI och introduktionsprogrammet avslås.

Stockholm den 10 juni 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulf Kristersson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Bifalla motion (2008:6) av Yvonne Ruwaida (mp) om Förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlända genom SFI och introduktionsprogrammet
2. därutöver anför följande:

Föredragande borgarrådets syn att arbetslinjen alltid ska gälla framför möjligheten att lära sig svenska är skrämmande och pressar oundvikligen in nyanlända i okvalificerade arbeten som de sedan riskerar att fastna i. Även om möjlighet finns att läsa sfi på kvällstid, är det i praktiken orimligt för de flesta att orka och hinna med sfi-studier parallellt med arbete och allt annat som ska göras. Därför behöver staden införa rätten att alla ska kunna fullfölja sina studier upp till nivån för nationella provet utan risk för att bli utplockad i förtid.

Det föredragande borgarrådet undviker att svara på hur nyanlända ska kunna kombinera sfi-studier med föräldraledighet samt hur de nyanlända ska få adekvat information om sina rättigheter gällande t ex föräldraledighet. Idag tvingas allt för många avbryta utbildningen pga. föräldraledighet utan att de senare får en möjlighet att ta igen den missade tiden. Det är inte värdigt Sverige att sådana diskriminerande strukturer får finnas kvar i utbildningsväsendet.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Malte Sigemalm, Mirja Räihä Järvinen* och *Kersti Py Börjeson* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en motion (2008:6) framhåller Yvonne Ruwaida (mp) att Stockholms stads regler för introduktionsprogram och introduktionsersättning för nyanlända innebär strukturell diskriminering av personer med utländsk bakgrund. Motiönären menar att de nya riktlinjerna för försörjningsstöd innebär starkare krav på stadsdelarna att få ut personer med försörjningsstöd i arbete, oavsett om de behärskar svenska eller inte. Direkt efter programmets 18 månader ska den nyanlända alltså stå till arbetsmarknadens förfogande, oavsett till vilken nivå den studerande har nått i sina studier.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill börja med att framhålla att såväl i stadens budget som i de riktlinjer för försörjningsstöd som antagits av kommunfullmäktige är det tydligt fastlagt att arbetslinjen gäller i staden - vilket innebär att arbete och egenförsörjning är huvudmålet för alla som uppbär försörjningsstöd. När det gäller personer som har introduktionsersättning har staden ett mål i budget att andelen flyktingar som är självförsörjande efter introduktionsperioden ska öka. Även under introduktionsperioden är därför fokus på att den enskilde så snabbt som möjligt ska få ett arbete.

Mot bakgrund av ovanstående har jobbtorgen fått i uppdrag att arbeta med alla flyktingar som kan stå till arbetsmarknadens förfogande i syfte att så många som möjligt så tidigt som möjligt ska komma ut på arbetsmarknaden. Detta gäller oavsett språknivå. På jobbtorgen kan sfi-studier självklart ingå som en del av individens väg till ett arbete – dvs som en insats för att underlätta för individen att få ett arbete. Skulle ett heltidsarbete bli aktuellt går detta alltid i första hand och individen hänvisas i dessa fall till att fortsätta sina sfi-studier utanför arbetstid. På jobbtorgen arbetar man med att stödja individens kortsiktiga och långsiktiga planering för att dels kunna uppnå självförsörjning men också på längre sikt kunna nå det arbete man vill - t ex det arbete man hade i hemlandet.

Enskilda individer har mycket skiftande förutsättningar att uppnå en nivå i svenska

som motsvarar det nationella provet. En ovillkorlig rätt att med ersättning läsa upp till nationella provet innebär i så fall ett ekonomiskt åtagande för staden i form av ökade kostnader för försörjningsstöd. Att få läsa med ersättning under förutsättning att man sköter sina studier i "rimlig takt" är ett svårbedömt kriterium eftersom studietiden för att klara nationella proven är högst individuell beroende på den enskildes utbildningsbakgrund. Det finns forskning som visar att ett tidigt inträde på arbetsmarknaden är en nyckelfaktor för etablering på den svenska arbetsmarknaden - ett jobb även i tidigt skede av introduktionen är därför för många individer den bästa vägen både till långsiktig självförsörjning och till ett utvecklat språk.

Motionären föreslår att man ska ha rätt till föräldraledighet under introduktionsperioden och ändå garanteras att få studera till och med nivån för nationella provet. Stadsledningskontoret vill framhålla att alla idag får studera till och med nationella provet. Men det finns ingen självklar rätt att få göra det med ersättning. I avvaktan på ett arbete kan sfi i normalfallet ingå som en del av den jobbplan som upprättas på jobbtorgen, oavsett om man uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning, under förutsättning att detta bedöms gagna den enskildes väg till arbete. Målet med detta är att nå högsta möjliga språknivå upp till nationella provet. Arbetslivserfarenhet från ett riktigt arbete är dock en så pass viktig merit i framtida arbetssökande att det även i fortsättningen bör vara stadens inriktning att den enskilde så snart som möjligt ska ta ett erbjudet arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion (2008:6) av Yvonne Ruwaida (mp) avslås.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2008 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson (mp), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det motionen tar upp berör inte utbildningsnämndens ansvarsområde utan socialtjänstens och stadsdelsnämndernas. Det som eventuellt hindrar nyanlända att läsa sfi efter introduktionsperioden är att de inte får försörjningsstöd för att läsa sfi om de kan försörja sig själva genom arbete. Utbildningen är öppen för alla. Frågan om resurser behandlas i stadens budget.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2008 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Jacob Dencker m.fl. (mp), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har sedan 1 januari 2005 haft ansvaret för flyktingmottagandet. Under 18 månader efter erhållet uppehållstillstånd erbjuds flyktingen ett introduktionsprogram vars syfte är att skapa förutsättningar för individen att bli självförsörjande och integreras i samhället så snabbt som möjligt.

Flyktingmottagningen tar emot nyanlända flyktingar i stadsdelen, ansvarar för planering och uppföljning av introduktionsprogram samt för myndighetsutövning rörande rätten till introduktionsersättning.

Introduktionsplan

Vid kartläggningssamtal med flyktingsekreteraren upprättas en introduktionsplan i samråd med flyktingen. Introduktionsplanen omfattar bl.a. att flyktingen ska vara aktuell på jobbtorg och studera svenska samt erbjudas samhällsinformation. Flyktingar anvisas till SFI-språktest på Vuxenutbildningens SFI-centrum och till jobbtorg. Språktestet ger information om vilken språknivå personen befinner sig på och kan därefter ganska omgående få en plats på lämplig språknivå. Förutom de vanliga SFI-nivåerna; A- B- och C-nivå, finns även ett antal special SFI; t.ex. SFI för pedagoger, SFI för akademiker samt SFI för personer med svåra trauman eller av annan orsak har svårt att tillgodogöra sig undervisning.

SFI-undervisningen är viktig för flyktingens fortsatta integration i samhälls- och arbetsliv. Undervisningen sker på halvtid, antingen för- eller eftermiddag. Jobbtorgen följer upp att personerna varit på SFI-test och påbörjat sina studier. Närvarorapport lämnas som bilaga till ansökan om introduktionsersättning till förvaltningens flyktingmottagning. Studierna kan kombineras med aktiviteter som jobbtorgen erbjuder, t.ex. praktikplats. Många som av olika skäl (sjuka, gravida eller föräldralediga) avbrutit studierna kan fortsätta studera SFI även efter introduktionsperioden.

Arbete kombinerat med t.ex. SFI-undervisning kvällstid kan vara en bra lösning. Det förhindrar också att studietiden blir passiviserande. Om flyktingen inte är självförsörjande efter avslutad introduktionsperiod och inte klar med studierna har flyktingen möjlighet att erhålla försörjningsstöd.

Samhällsinformation

Flyktingmottagningen samverkar med Rinkeby-Kista Medborgarkontor om att erbjuda samhällsinformation till samtliga nyanlända flyktingar. Samhällsinformationen

sker via tolkade föreläsningar inom följande områden;

- Allmän information om Sverige och det svenska samhället
- Arbetsrätt
- Ekonomi och boende
- Reaktionen vid migration
- Att leva i Sverige
- Våga vara förälder
- Lag och rätt
- Arbete och studier

Deltagarna i samhällsinformationen träffas i grupper och får möjlighet att ställa frågor om introduktionsersättning, föräldraledighet, studier, arbete och SFI-undervisningen. Förvaltningens erfarenhet är att information om hur samhället fungerar tas mycket väl emot och bidrar till att underlätta flyktingens integration i samhället. De nyanlända flyktingarna framhåller ofta att de vill arbeta och bli självförsörjande så snabbt som möjligt.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Rebwar Hassan (mp), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Introduktionsprogrammet utformas så att alla som påbörjar SFI har rätt att med ersättning studera till och med nivån för det nationella provet, under förutsättning att man sköter sina studier i rimlig takt. Förvaltningens uppfattning är att nyanlända kan studera med introduktionsersättning under en begränsad tid. När man kan prata och skriva så man gör sig förstådd ska man söka arbete. Det finns möjligheter till kvällsstudier när det behövs. Många arbeten är också förlagda på tider så att man kan läsa SFI dagtid om man så önskar. Det är inte självklart att försörjning ska ske genom bidrag under hela studietiden.

Reglerna för introduktionsprogrammet förändras så att alla, både män och kvinnor, har rätt till föräldraledighet under introduktionsperioden och ändå garanteras att få studera till och med nivån för det nationella provet. Personer som är föräldralediga under sin introduktion får läsa SFI, med bidrag som försörjning, om de behöver detta efter föräldraledigheten. Den person som är föräldraledig under en lång följd av år, och föder flera barn, bör ha en planering som innefattar SFI under föräldraledigheten för att inte hamna i en situation av utanförskap. Det är individuell prövning och planering

som gäller. Stockholms stad ska ha som mål att alla som påbörjar introduktionsprogrammet ska klara nationella provet i svenska. Förvaltningen tycker att det är ett bra mål. Däremot kan försörjningen vara av olika slag under studietiden. Personer som läser SFI har olika förutsättningar, och för en del är det inte möjligt att nå målet att klara det nationella provet någonsin, andra studievana personer klarar det snabbt. Det är oomtvistat att det underlättar att kunna bra svenska när man söker arbete, men i valet mellan att traggla sig fram på bidrag genom att läsa SFI eller att bli självförsörjande på knagglig svenska är det senare att föredra. För personer som har svårt att lära sig svenska är det inte verkningsfullt att läsa SFI 12 timmar per vecka och sedan gå hem och prata sitt modersmål. Där behövs ett sammanhang som kräver det svenska språket under längre tid t.ex. arbete eller praktik ev. i kombination med SFI.

Alla ska få adekvat information om sina rättigheter gällande t.ex. föräldraledighet när introduktionsperioden påbörjas. Förvaltningens uppfattning är att alla som får samhällsinformation får information om sina rättigheter liksom skyldigheter. Alla flyktingar erbjuds denna samhällsinformation och i Skärholmen försöker vi bjuda in även andra nyanlända som får ta del av detta.

SFI tillförs resurser i enlighet med miljöpartiets förslag (+50mkr) så att kvaliteten kan förbättras. Förvaltningen kan inte bedöma om det är relevant med en budgetökning till SFI.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Kenneth Rönquist (mp), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med introduktionen är att individen ska kunna ta del av och bidra till det generella utbudet inom arbets- och samhällslivet. Stadens åtgärder ska i huvudsak inriktas på att individen snarast möjligt blir självförsörjande och även i övrigt får möjligheter att etablera sig i samhället. Introduktionsprogrammet utformas individuellt och svenskundervisningen för invandrare, SFI, står initialt i fokus. Idag består SFI av tre studievägar och fyra kurser. Studieväg 1 består av kurs A och B, studieväg 2 av kurs B och C och studieväg 3 av kurs C och D. Den studerande kan avsluta SFI med betyg efter varje kurs, och har rätt att studera till och med kurs D. Undervisningen anpassas inte bara efter vilka grundkunskaper den enskilde personen har i det svenska språket, utan tar också hänsyn till studievana, egna ambitioner och livssituation. Personen har frihet att studera i egen takt, och med eget ansvar.

Språkundervisningen är en naturlig del av introduktionen och eftersom den inte kan ges på heltid kombineras den med en språkpraktik eller annan sysselsättning. Språkpraktiken ska, om möjligt, riktas mot det yrkesområde som den enskilde har erfarenhet från. Enligt förvaltningen är den samhällsorientering och arbetsmarknadsintroduktion som också ges inom introduktionsprogrammet lika viktiga inslag som individuellt utformad SFI-undervisning.

Förvaltningens uppfattning är att nyanländas inträde på arbetsmarknaden ofta försenas på grund av att deras studier i svenska tar alltför lång tid eller av olika anledningar avbryts i förtid. Enligt förvaltningen behöver dock en förlängd SFI-undervisning med introduktionsersättning generellt inte leda till en snabbare etablering till arbetsmarknaden utan kan i vissa fall till och med leda till en inlåsningsmekanism för den enskilde. Förvaltningens mening är att tidigt avslutad språkutbildning och ett allt för forcerat krav på snabb egen försörjning kan ha negativ inverkan på den enskildes möjligheter till framtida deltagande i ett dynamiskt arbetsliv. Samtidigt kan utdragna och icke målinriktade SFI-studier innebära ett fjärmande från en konkurrensutsatt och föränderlig arbetsmarknad, vilket kan leda till svårigheter för individer att nå egen försörjning.

Icke slutförda språkstudier, t ex på grund av föräldraledighet, innebär inte att den enskilde efter frivilligt valt uppehåll i studierna är fråntagen möjligheten till fortsatta svenskstudier. Om den enskilde inte är klar med studierna under introduktionsprogrammet och detta bedöms vara ett hinder för denne till att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande kan hon/han fortsätta studera svenska upp till B-nivå med ekonomiskt bistånd som försörjning. Kriterierna och utbildningens innehåll är den samma. Den enda skillnaden för den enskilde är att denne under studietiden beviljas försörjningsstöd istället för introduktionsersättning. Studierna kompletteras i dessa fall alltid med en språkpraktik genom Jobbtorg. Många SFI-studerande avslutar sina språkstudier efter B-kurs med ett intyg som kan användas vid arbetssökande i Sverige. Intyg om genomgången D-kurs ger dock möjlighet att ansöka till högre studier.

Förvaltningens uppfattning är att högre krav kan ställas på SFI-utbildningen, så att fler når D-nivån under fastställd introduktionsperiod. En fungerande och väl sammanhållen introduktion med en flexibel SFI-undervisning med kompetenta lärare kan sammantaget leda till en snabbare och effektivare introduktion för de nyanlända. Genom möjligheter till arbetsplatsförlagd SFI och genom att kunna kombinera SFI, komvux och yrkesutbildning utefter individuella förutsättningar, kan den enskilde ges förbättrade möjligheter till att nå arbetsmarknaden under kortare tidsrymd.

Förvaltningen förordar att staden inom varje studieväg bereder möjlighet för den enskilde att läsa SFI intensivt på heltid. Dessa heltidsstudier kan efter en individuellt bestämd tid övergå till halvtidsstudier, kompletterad med språkpraktik eller annan sysselsättning. Förvaltningens uppfattning är att en sådan förändring av reglerna skulle kunna leda till bättre undervisningsmässiga resultat för många nyanlända och för många en snabbare etablering till arbetsmarknaden.

Förvaltningens bedömning är att SFI-studier inom introduktionsprogrammet bör ha en fastställd tidsbegränsning och att studierna ska slutföras inom tidsrymden. De per-

soner som inte når målen, d.v.s. högre nivå än B-nivå inom tidsgränsen, bör hänvisas till fortsatta studier inom kommunal vuxenutbildning, där möjligheter för studier ges både på dag- som kvällstid.

Förvaltningen håller med motionären om att, i syfte att nyanlända ska kunna delta som alla andra i samhällslivet, är det av största vikt att de får adekvat information om sina rättigheter och socialförsäkringsystemets uppbyggnad, vilket dock ingår som en förutsättning i introduktionsprogrammet av i dag.

Slutligen har förvaltningen ingen uppfattning om SFI ska tillföras mer ekonomiska resurser för att kvalitativt kunna utvecklas enligt ovan.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson (mp) enligt följande

Det är tråkigt att utbildningsförvaltningen har valt att inte relatera motionens innehåll till sin egen verksamhet. Utbildningsförvaltningen är i högsta grad involverad i sfi och bör utveckla en strategi för hur sfi-verksamheten kan förändras i enlighet med motionens intentioner. Det är också viktigt att någon har ett sammanhållet ansvar för sfi och utbildningsförvaltningen är den naturliga instansen för detta.

Motionens punkt fyra, att informera sfi-eleverna om sina rättigheter, är något som också naturligt faller på förvaltningen. Skolverket kritiserade Stockholm (och därmed utbildningsnämnden och - förvaltningen) i inspektionen 2006/2007 för den stora andelen avhopp från sfi i Stockholm jämfört med andra kommuner. Det finns ingen statistik på vad dessa avhopp beror, och detta är något som utbildningsförvaltningen bör införa.

Slutligen har förvaltningen ett ansvar för att fördela tilldelade resurser till verksamheterna, och kan därmed påverka fördelningen till sfi i enlighet med motionens intentioner.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jacob Dencker m.fl. (mp) enligt följande

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anför följande:

Vi stöder motionären Yvonne Ruwaida:s (mp) yrkanden. Det är essentiellt att SFI tillförs ökat anslag för att höja undervisningskvalitén och öka andelen behöriga lärare.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rebwar Hassan (mp) enligt följande

Stadsdelsnämnden föreslås besluta
Stadsdelsnämnden bifaller motionen
Att delvis godkänna förvaltningens remissvar
Därutöver vill vi framföra följande

Ett gemensamt språk är avgörande i allt socialt samspel, och goda kunskaper i svenska är av största vikt i arbetslivet. Det är viktigt att undervisningen i det svenska språket för nyanlända invandrare håller hög kvalitet och är anpassad till varje persons studievana och förkunskaper.

Därför är det nödvändigt att SFI tillförs ökat anslag för att höja undervisningskvalitén och öka andelen behöriga lärare.

Det är bra som förvaltningen skriver om individuella handlingsplaner men dessa ska utmytna i att nyanlända lär sig svenska och inte riskerar att pressas ut i låglönejobb. Jag anser att det inte är rätt att man ska söka arbete när man "kan göra sig förstådd". Jag anser att man ska klara nivån nationella provet innan man tvingas söka arbete. Annars är risken att man fastnar i låglönearbete.

Det finns problemet att man får vänta ibland i flera månader innan man får fortsätta SFI när man varit föräldraledig. Självklart ska man planera individuellt, men tiden man läser SFI inom introduktionsprogrammet ska inte minskas för att man har varit föräldraledig.

Samtidigt är det viktigt att vi lokala politiker ser över introduktionen i skärholmen och får kontinuerlig rapportering kanske eftersom många har upplevt att inte vet om sina rättigheter.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kenneth Rönnquist (mp) enligt följande

Vi stöder motionären Yvonne Ruwaida:s (mp) yrkanden. Det är essentiellt att SFI tillförs ökat anslag för att höja undervisningskvalitén och öka andelen behöriga lärare.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:6

2008:6 **Motion av Yvonne Ruwaida (mp) om förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlända genom förändringar i SFI och introduktionsprogrammet**
Dnr 334-275/2008

De regler som Stockholms stad har för introduktionsprogram och introduktionsersättning för nyanlända innebär strukturell diskriminering av personer med utländsk bakgrund.

I Stockholms stad är introduktionsperioden med ersättning 18 månader och förlängs i princip endast (upp till två år) när en familjemedlem till den nyanlända anländer via anknytning. Under dessa 18 månader är det meningen att den nyanlända ska studera SFI, svenska för invandrare. Vid graviditet är det tillåtet att vara hemma med föräldrapenning efter att barnet är fött, under förutsättning att man har permanent uppehållstillstånd och är inskriven hos Försäkringskassan.

Oftast får den nyanlända vänta ett par månader in i introduktionsperioden på att få påbörja SFI och efter ett föräldraledighetsuppehåll ofta ytterligare ett par månader. Det innebär att runt 6 månader av totalt 18 kan gå bort i SFI-undervisningen. Efter programmets 18 månader övergår man till försörjningsstöd om man inte har egen försörjning. De signaler vi har fått tyder på att de nya riktlinjerna för försörjningsstöd innebär starkare krav på stadsdelarna att få ut personer med försörjningsstöd i arbete, oavsett om de behärskar svenska eller inte. Direkt efter programmets 18 månader ska den nyanlända alltså stå till arbetsmarknadens förfogande, oavsett till vilken nivå man har nått i sina studier.

Kvinnor och män som påbörjat SFI-undervisning under introduktionen men sedan har valt att vara hemma med barn, får alltså ingen förlängning för att fortsätta sina studier där de slutade. Det innebär att personer med ofullständig SFI-undervisning pressas ut i okvalificerade arbeten, eftersom ett kvalificerat

arbete knappast går att få utan tillräckliga kunskaper i svenska. Miniminivån borde vara att man åtminstone klarar nationella provet i svenska, vilket är den nivå som alla som är uppväxta i Sverige förväntas klara efter nio års grundskola.

Konsekvensen av denna politik blir dels direkt diskriminering av dem (ofta kvinnor) som väljer att vara föräldralediga och därmed får mindre tid för SFI-studier med ersättning, och dels strukturell diskriminering av alla med utländsk bakgrund som inte får möjlighet att lära sig grundskolenivåns svenska. Ofullständig SFI-undervisning minskar drastiskt individens möjligheter att vidareutbilda sig och därmed möjligheten till personlig utveckling och karriär på arbetsmarknaden. Det leder till en kanske livslång inläsningseffekt i okvalificerade arbeten.

Stockholms stad måste garantera att introduktionsperioden och introduktionsersättningen utformas utan risk för strukturell diskriminering.

Mot denna bakgrund yrkar jag att fullmäktige beslutar att

1. introduktionsprogrammet utformas så att alla som påbörjar SFI har rätt att med ersättning studera till och med nivån för nationella provet, under förutsättning att man sköter sina studier i rimlig takt
2. reglerna för introduktionsprogrammet förändras så att alla, både kvinnor och män, har rätt till föräldraledighet under introduktionsperioden och ändå garanteras att få studera till och med nivån för nationella provet
3. Stockholms stad ska ha som mål att alla som påbörjar introduktionsprogrammet ska klara nationella provet i svenska
4. alla ska få adekvat information om sina rättigheter gällande t ex föräldraledighet när introduktionsperioden påbörjas
5. SFI tillförs resurser i enlighet med miljöpartiets förslag (+ 50 miljoner) så att kvalitén kan förbättras.

Stockholm den 28 januari 2008

Yvonne Ruwaida